

2021

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SZTUMIE

Dokument został opracowany przez
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie

Sztum, kwiecień 2022

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Zgodnie z ww. ustawą pomoc społeczna określana jest jako jedna z instytucji polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie**, kierując się brzmieniem ww. ustawy, **udzielił w 2021 roku pomocy i wsparcia 868 osobom**, co stanowi 5% ogółu populacji miasta i gminy Sztum.

1. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

W 2021 roku świadczenia zostały przyznane łącznie 568 osobom. Aż 53% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. W 2021 roku pomoc i wsparcie w formie świadczeń uzyskało 401 rodzin, zaś liczba osób w tych rodzinach wyniosła 868.

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia w 2021 roku należało ubóstwo. W 2021 roku z powodu ubóstwa z pomocy społecznej skorzystało 291 rodzin, co stanowi niespełna 73 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Kolejną z przestanków udzielania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba, która w 2021 roku plasowała się na drugim miejscu. W 2021 roku z ww. powodu udzielono wsparcia 246 rodzinom (61 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Wśród trzech głównych przyczyn, które były przesłankami do udzielenia pomocy w 2021 roku była również niepełnosprawność (209 rodzin), która stanowiła ponad 52 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Czwartą z najczęstszych przestanków udzielania pomocy i wsparcia, która plasuje się na miejscu wyższym aniżeli bezrobocie, jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Z powodu tej przyczyny w 2021 roku z pomocy skorzystały 123 rodziny (ponad 31% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Jako kolejne dysfunkcje warunkujące udzielaną w 2021 roku pomoc są: bezrobocie (75 rodzin), alkoholizm (62 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (34 rodziny), bezdomność

(27 rodzin), trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego (7 rodzin), narkomania (5 rodzin), zdarzenie losowe (3 rodziny), sieroctwo (2 rodziny), przemoc w rodzinie (1 rodzina).

W 2021 roku świadczenia pieniężne zostały przyznane decyzją administracyjną 348 osobom (334 rodzinom, 734 osobom w rodzinie), co stanowi przeszło 61 % ogółu świadczeniobiorców. Natomiast pomoc o charakterze niepieniężnych przyznana została 250 osobom (173 rodzinom, 498 osobom w rodzinie), co stanowi 44 % ogółu świadczeniobiorców.

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE PIENIĘŻNEJ

- a) **Zasiłek celowy.** W 2021 roku wydatkowano łącznie 178 409 zł dla 256 świadczeniobiorców. Z puli wypłacanych zasiłków celowych 25% łącznej kwoty wydatkowane zostało na zasiłki celowe przyznawane w ramach Programu Wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.
- b) **Zasiłek stały.** W 2021 roku ze świadczenia skorzystały 163 osoby, na które wydatkowano łącznie 844 895 zł. Zdecydowana większość zasiłków stałych została wypłacona osobom samotnie gospodarującym, tj. 132 osobom (80% ogółu).
- c) **Zasiłek okresowy.** W 2021 roku ze świadczeń skorzystały 72 osoby na łączną kwotę 64 083 zł. Główną przyczyną udzielanej w 2021 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie (40% świadczeniobiorców). Natomiast na drugim miejscu była długotrwała choroba, która była przesłanką do udzielenia pomocy 25 % świadczeniobiorców.

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE NIEPIENIĘŻNEJ

- a) **Posiłki.** W 2021 roku z posiłków, które w całości zostały przyznane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, skorzystało 175 osób na łączną kwotę 61 718 zł. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (94%).
- b) **Schronienie.** W 2021 roku ze schronienia skorzystało 17 osób, zaś koszt jego zapewnienia wyniósł 232 178 zł.

- c) **Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej.** W 2021 roku gmina ponosiła odpłatność za 14 osób na łączną kwotę 501 125 zł.
- d) **Wsparcie finansowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.** Ze wsparcia w 2021 roku skorzystały 3 rodziny (6 osób) na kwotę 39 141 zł.
- e) **Sprawienie pogrzebu.** W 2021 roku sprawiono 6 pogrzebów, których łączny koszt wyniósł 13 500 zł.
- f) **Usługi opiekuńcze.** W 2021 roku usługi opiekuńcze zapewniono 41 osobom, a ich koszt wyniósł 346 195 zł.
- g) **Specjalistyczne usługi opiekuńcze.** Świadczenie w 2021 roku ww. formy wsparcia możliwe było dzięki pozyskanym środkom unijnym w ramach projektu pn. „Siła Współpracy- rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Wsparcie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych otrzymały 3 osoby, zaś koszt wynagrodzenia specjalistów wyniósł 53 600 zł.
- h) **Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.** Usługi w 2021 roku świadczone były dla 11 osób, natomiast ich koszt wyniósł 149 496 zł.
- i) **Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną (częściowo lub całkowicie) przyznane przez sąd.** W 2021 roku wynagrodzenie wypłacone zostało 6 osobom w łącznej kwocie 17 403 zł.
- j) **Ubezpieczenie zdrowotne.** W 2021 roku składki opłacane były za 152 osoby pobierające zasiłek stały niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu na łączną kwotę 70 130 zł.
- k) **Asystent rodziny.** W 2021 roku liczba asystentów rodziny wynosiła 3 osoby, zaś na wynagrodzenia asystentów rodziny wydatkowano łączną kwotę 92 523,81 zł.
- l) **Odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.** W 2021 roku na odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej wydatkowano łącznie 273 572,66 zł. W pieczy zastępczej przebywało 39 dzieci.

2. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje na terenie miasta i gminy Sztum również zadania wynikające z:

- a) ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. W 2021 roku zostało wydanych 1321 decyzji dotyczących **świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów**. Wypłacono 26 884 świadczenia na kwotę 6 258 089,85 zł oraz opłacono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na kwotę 342 364,87 zł i składkę na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 104 606,14 zł;
- b) ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. W 2021 roku wypłacono 36 068 **świadczeń wychowawczych „500 +”** na łączną kwotę 17 869 841,44 zł;
- c) ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2021 roku wypłacono 2232 **świadczenia z funduszu alimentacyjnego** na kwotę 890 878,47 zł;
- d) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych. W 2021 roku wypłacono **dodatki mieszkaniowe** 297 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 728 602,66 zł;
- e) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne. W 2021 roku wypłacono zryczałtowane **dodatki energetyczne** 39 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 5 597,15 zł;
- f) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o **Karcie Dużej Rodziny**. W 2021 roku wydano 227 tradycyjnych Kart Dużej Rodziny.

3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Do katalogu placówek funkcjonujących w ramach zasobów instytucjonalnych Miasta i Gminy Sztum w zakresie pomocy społecznej sklasyfikować można:

a) PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE SENIOROM

- **Rodzinny Dom Pomocy.** W 2021 roku w ww. placówce przebywało 8 osób. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 188 918,68 zł.
- **Klubu Senior+ „AMATOR”.** W 2021 roku do Klubu uczęszczało 60 osób starszych, zaś roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 126 389,50 zł.
- **Dzienny Ośrodek Wsparcia w Czerninie.** W 2021 roku w Dziennym Ośrodku Wsparcia przebywało 19 osób. Natomiast koszt prowadzenia i utrzymania ww. placówki wyniósł 129 500,00 zł.

b) PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- **Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie.** W 2021 roku ze wsparcia skorzystały 22 osoby. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki w 2021 roku wyniósł 430 791,00 zł.

c) PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM NALEŻĄCYM DO GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA SOCJALNEGO

- **Klub integracji społecznej.** W 2021 roku wsparcie w ramach Klubu oferowane było dla 9 osób, zaś koszt jego prowadzenia wyniósł 4 360,00zł;
- **Schroniska dla osób bezdomnych.** W 2021 roku, na podstawie podpisanej umowy, skierowano bezdomne osoby do schroniska w Pogorzatej Wsi. Łącznie skierowano do schroniska 17 osób bezdomnych, zaś koszt ich pobytu w schronisku wyniósł 232 178,00 zł.

d) PUNKTY KONSULTACYJNE

- **Punkt Konsultacyjny Krokus w Sztumie** działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie. W ramach Punktu Konsultacyjnego w 2021 roku świadczona była pomoc psychologa (120 porad), psychologa dziecięcego (24 porady), radcy prawnego (75 porad), oraz psychoterapeuty uzależnień (249 porad) dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie. Ogółem w roku 2021 ww. specjaliści udzielili 468 porad, zaś koszt prowadzenia Punktu wyniósł 36 420 zł.

- **Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego.** Punkt powstał w ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020. W 2021 roku w ramach projektu partnerskiego pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków EFS świadczone zindywidualizowane wsparcie prawnika (10 porad), psychologa (20 porad) oraz mediatora (20 porad). Ogółem w roku 2021 ww. specjaliści udzielili 50 porad, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 5 000 zł.
- **Punkt Konsultacyjny dla Seniorów i Osób z Niepełnosprawnościami.** Punkt powstał w ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020. W 2021 roku w ramach projektu partnerskiego pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków EFS świadczone zindywidualizowane wsparcie prawnika (26 porad) i psychologa (167 porad). Ogółem w roku 2021 ww. specjaliści udzielili 193 porady, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 21 490 zł.

4. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku stanowiło 28 pracowników (w tym osoby zatrudnione na zastępstwo).

Zmiana organizacyjna w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie pozwoliła na skuteczną realizację zadań. Powyższe możliwe było dzięki realizowanemu w okresie od marca 2018 roku do sierpień 2019 roku projektowi pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanemu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji - Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Od września 2019 roku do marca 2021 roku utrzymane pozostały wprowadzone zmiany w ramach trwałości projektu poprzez realizację zadań przez 4 zespoły:

- a) Zespół ds. pierwszego kontaktu,
- b) Zespół ds. pracy socjalnej,
- c) Zespół ds. usług socjalnych,
- d) Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną.

5. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W roku 2021 na realizację zadań własnych gminy oraz zleconych jej do realizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł wydatki w łącznej kwocie 32.546.416,92 zł, co stanowiło 97,2 % planu rocznego. W ramach tej kwoty na realizację zadań własnych wydatkowano kwotę 6.082.035,33 zł (87,1 % planu rocznego), natomiast na realizację zadań zleconych 26.464.381,59 zł (99,8 % planu).

6. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku podejmował wszechstronne działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, a także środowiska lokalnego. W związku z powyższym zrealizowano szereg projektów i przedsięwzięć, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Sztum.

- a) W okresie od lipca do grudnia 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował projekt socjalny pn. **„Jesteśmy sobie potrzebni”** będący kontynuacją przedsięwzięć realizowanych w latach 2017 – 2020 w ramach programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” oraz „Od zależności ku samodzielności”. W ramach działania dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie oraz uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Uśnicach zorganizowane zostały warsztaty ekologiczne oraz gry plenerowe pn. „Patrol wojskowy”. Ponadto, dla dzieci uczęszczających do przedszkola Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego w Uśnicach, zorganizowane zostały zajęcia z elementami alpakterapii. Opiekunowie osób z niepełnosprawnością umysłową

- i zaburzeniami psychicznymi mieli możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji z psychologiem. Projekt w całości finansowany był ze środków własnych, a jego całkowita wartość wyniosła 9 850,00 zł.
- b) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od lipca do grudnia 2021 roku realizował projekt w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pn. „PRZEMOC – bądź ŚWIADOMY”, na który otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Ośłonowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - edycja 2021. W ramach projektu zrealizowano działania takie jak m.in. sporządzenie diagnozy grup zagrożonych występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta i gminy Sztum, przeprowadzenie kampanii społecznej „PRZEMOC – bądź ŚWIADOMY”, w ramach której rozpowszechniono informatory zawierające szeroki wachlarz informacji na temat przemocy, nagrano również SPOT-y promujące „Międzynarodowy Dzień bez Przemocy” oraz „Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci”. Wśród działań projektowych znalazły się także liczne kampanie filmowe, tj. cykl czterech kampanii skierowanych do społeczności lokalnej dot. zwiększenia świadomości społecznej oraz poszerzenia wiedzy na temat skutków przemocy, kampanie „Akademia Wychowania” skierowaną do rodziców oraz kampanie skierowane do uczniów szkół podstawowych znajdujących się na terenie miasta i gminy Sztum: kampania „RAZEM przeciwko PRZEMOCY” oraz kampania społeczna „Odblaskowe pierwszaki”. Nie zabrakło również wsparcia w formie indywidualnych spotkań z psychologiem dla członków rodzin, w których występuje zjawisko przemocy. Całkowita wartość zadania wynosiła 13 894,97 zł, z czego 4 631,19 zł stanowił wkład własny.
- c) Od października 2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie bierze udział w akcji pn. „Koperta Życia”, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa udzielenia prawidłowej pomocy lekarskiej w nagłych przypadkach. Seniorzy otrzymują specjalnie przygotowane koperty, w których zapisane są ich dane osobowe oraz najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki oraz kontakt do osób najbliższych. Pakiet z tymi informacjami przechowywany jest w lodówce, czyli miejscu, które jest w każdym domu i jest łatwo dostępne. Koperty dostarczane są nieodpłatnie,

- a o „Kopercie życia” poinformowani są m.in. ratownicy medyczni w Sztumie. Do 31.12.2021 r. wydanych zostało łącznie 247 pakietów.
- d) Od października 2010 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Sztum realizuje projekt pn. **„Kawa dla seniora”**. Projekt zachęca osoby powyżej 60 roku życia do wyjścia z domu, spotkań ze znajomymi oraz integracji ze społecznością lokalną. Spotkania przy kawie czy herbacie są miłą odmianą od codziennego życia. Seniorzy na podstawie dowodu osobistego otrzymują w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zaproszenie/bon na kawę/herbatę za symboliczną złotówkę, z których mogą skorzystać w lokalach biorących udział w projekcie. Do dnia 31.12.2021 roku z zaproszenia skorzystało 216 osób.
- e) Program **„Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021** skierowany był do mieszkańców miasta i gminy Sztum w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Dzięki niemu 5 opiekunów osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności otrzymało bezpłatne wsparcie w codziennym trudzie sprawowania opieki w formie pobytu całodobowego w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Koszt realizacji Programu wyniósł 12 852 zł i w całości został sfinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.
- f) Od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. realizowano Program pn. **„Wspieraj Seniora”- edycja 2021** w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów koordynowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, mieszkańców miasta i gminy Sztum, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu Seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze i/lub środki higieny osobistej oraz załatwienie spraw urzędowych (jeżeli ich zakres nie wymaga upoważnień lub udostępnienia danych wrażliwych), wyprowadzenie psa, itp. Pomocą zostało objętych 5 seniorów w łącznej kwocie 5 896,37 zł.
- g) W 2021 roku pozyskano również środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025 na wsparcie realizacji oferty Klubu Senior+ **„Amator”**. Głównym celem podejmowanych działań było zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym

seniorów. W zaadaptowanych pomieszczeniach Klubu Senior+ prowadzona była szeroka gama zajęć dla seniorów, w tym m.in. zajęcia z animatorem, artystyczno-manualne, gimnastyczno-ruchowe, fotografii cyfrowej i filmowania oraz nauka obsługi komputera i internetu. Zorganizowane zostały także wykłady i spotkania autorskie o zróżnicowanej tematyce. Z powodu pandemii wywołanej rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 część zadań w roku 2021 odbywała się w formie zdalnej. Pracownicy Klubu utrzymywali także stały kontakt telefoniczny z uczestnikami oferując im wsparcie psychiczne i monitorując ich bieżące potrzeby. Całkowita wartość zadania wyniosła 126 389,50 zł, z czego kwota 56 041,04 zł stanowiła kwotę dotacji.

- h) Zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie projektu realizowanego w latach 2018-2020 pn. **„RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum”** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 6 Integracja, Działania 6.2. Usługi społeczne, Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 konieczne jest zapewnienie gotowości do świadczenia usług społecznych po zakończeniu realizacji wsparcia w projekcie przez okres minimum 2 lat i 3 miesięcy, tj. do dnia 31.12.2022 roku. W związku z powyższym, w okresie od lutego do grudnia 2021 r. w ramach trwałości ww. projektu świadczone usługę asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny otrzymało 5 rodzin w łącznym wymiarze 550 godzin, a całkowity koszt świadczenia usługi wyniósł 20 900,00 zł. Ponadto przekazywana jest również dotacja na utrzymanie 5 dodatkowych miejsc w Dziennym Ośrodku Wsparcia w Czerninie. Wsparcie w ramach trwałości projektu realizowane jest zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami przez mieszkańców miasta i gminy Sztum.
- i) Od miesiąca grudnia 2020 roku rozpoczęto realizację partnerskiego projektu pn. **„Siła Współpracy- rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum”** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum/Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „DAR SERCA” oraz Spółdzielnią Socjalną „ISKRA” pozwoli na objęcie kompleksowym wsparciem 74 osób z terenu miasta i gminy Sztum, w tym rodzin, seniorów oraz osób

z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. W 2021 roku rodziny otrzymały wsparcie asystenta rodziny, trenera wsparcia rodziny, specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym Poradnictwa Rodzinnego (prawnik, psycholog, mediator), a także wzięły udział w warsztatach „Akademia Rodzica”, zajęciach i pikniku integracyjnym oraz półkoloniach letnich. Osoby starsze skorzystały w ramach ww. projektu z usług opiekuńczych, usług telemedycznych, wsparcia asystenta osoby starszej i pracownika socjalnego. Dodatkowo seniorzy mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób starszych (prawnik, psycholog), a także wolontariatu opiekuńczego. Osoby niepełnosprawne i niesamodzielne otrzymały wsparcie w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Dodatkowo osoby te mogły skorzystać z indywidualnych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami (prawnik, psycholog), a także wolontariatu opiekuńczego. Z kolei opiekunowie osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych skorzystali ze wsparcia w formie opieki wytchnieniowej, a także wzięli udział w warsztatach i grupach wsparcia. Ponadto osoby te miały możliwość skorzystania z indywidualnego poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami (prawnik, psycholog). W 2021 roku wsparcie w ramach projektu otrzymały łącznie 42 osoby (rodziny- 18 os., seniorzy- 10 os., osoby niepełnosprawne i niesamodzielne oraz ich opiekunowie - 14 os.). Na działania realizowane w ramach ww. projektu przez Miasto i Gminę Sztum w 2021 roku wydatkowano kwotę 311 857,37 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 291 277,62 zł.

- j) Od miesiąca listopada 2014 roku Miasto i Gmina Sztum, za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, oferuje świadczenie usługi zapewniającej mieszkańcom miasta i gminy Sztum telefoniczną opiekę domową **tzw. Teleopiekę zwaną również „Guzikiem Życia”**. Teleopieka polega na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osób starszych i osób z niepełnosprawnością w miejscu ich zamieszkania. W 2021 roku z usługi skorzystało 10 osób. Ponadto, w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków

Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020, seniorzy w 2021 roku mieli również możliwość skorzystania z usługi całodobowego monitoringu w miejscu zamieszkania, **tzw. Telemedycyny**. Usługa oferowana w ramach ww. projektu, w odróżnieniu od usługi świadczonej poza projektem, opiera się na zaawansowanej technologii, tj. na urządzeniu II generacji. Urządzenie II generacji obejmuje terminal, który umożliwia kontakt z operatorem z całodobowego Centrum Operacyjno – Alarmowego oraz brelok i/lub opaskę z przyciskiem SOS wraz z czujnikiem upadku. W 2021 roku z Telemedycyny skorzystało 8 uczestników projektu. Wobec powyższego z usług zapewniających nowoczesną i innowacyjną opiekę łącznie skorzystało 18 osób.

- k) W 2021 roku w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020 wsparciem **asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej** zostały objęte 2 osoby. Koszt ww. usługi wyniósł 24 000 zł. Ponadto w 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zrekrutował 7 osób niepełnosprawnych, które zostały objęte wsparciem asystenta w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021. Program realizowany był przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca”, które łącznie zrealizowało 1440 godzin usług.
- l) W okresie grudzień 2020- październik 2021 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych na podstawie zawartej umowy z Bankiem Żywności w Tczewie na realizację zadań z zakresu **dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2020** współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Wydawaniem oraz rozliczaniem żywności zajmowali się pracownicy socjalni. W okresie od stycznia do sierpnia 2021 roku przekazano mieszkańcom miasta i gminy Sztum łącznie 1400 paczek żywnościowych, tj. około 19 760 kilogramów żywności. Asortyment stanowiły produkty żywnościowe warzywne, owocowe, skrobiowe, mleczne, mięsne, a także cukier, olej oraz dania gotowe. MGOPS w Sztumie w roku 2021 wydał skierowania dla 357 osób. W ramach PO PŻ Podprogram 2020 dla osób korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono

w formie online warsztaty edukacyjne: kulinarne, żywieniowe, ekonomiczne oraz dotyczące niemarnowania żywności. Od miesiąca grudnia 2021 roku rozpoczęto na podstawie współpracy z Bankiem Żywności w Tczewie dalszą współpracę w zakresie realizacji PO PŻ Podprogram 2021.

7. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

W zakresie *współpracy z organizacjami pozarządowymi* w 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie *udzielił wsparcia lub powierzył realizację zadań publicznych* m.in. takim organizacjom jak:

- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie- nazwa zadania „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 133 200,00 zł (kwota wykorzystana 129 500,00 zł). Zadanie polegało na prowadzeniu Dziennego Ośrodka Wsparcia w Czerninie dla 15 osób starszych zamieszkujących na terenie miasta i gminy Sztum. W związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 w 2021 roku zajęcia w DOW zostały dostosowane do panujących warunków epidemiologicznych, czasowo odbywały się hybrydowo lub okresowo działalność Ośrodka była zawieszona.
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie- nazwa zadania - „Specjalistyczne usługi opiekuńcze wsparciem dla chorego z zaburzeniami psychicznymi” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji 159 950,00 zł (kwota wykorzystana 156 415,00 zł). Specjalistyczne usługi opiekuńcze są zadaniem zleconym gminie, cała kwota dotacji pochodziła ze środków przyznanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku. Celem zadania było zwiększenie samodzielności psychicznej, fizycznej oraz społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi w życiu codziennym.
- Stowarzyszenie „Do życia przez życie” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno –Wychowawczym w Uśnicach- nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Gminy Sztum Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących zaburzenia czynności psychicznych” - kwota udzielonej dotacji

w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 431 290,25 zł (kwota wykorzystana 430 791,03 zł). Nadrzędnym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie jest zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, które mają trudności w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. W związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 i czasowym zawieszeniem zajęć stacjonarnych w placówce wprowadzono nowe elastyczne formy wsparcia.

- Fundacja „Przystań” w Pogorzałej Wsi- nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Miasta i Gminy Sztum Rodzinnego Domu Pomocy, świadczącego całodobowe usługi opiekuńcze i bytowe” – kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 246 400,00 zł (kwota wykorzystana 235 885,75 zł). Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowych usług opiekuńczych i bytowych mieszkańcom Rodzinnego Domu Pomocy w Postolinie.
- Fundacja „Przystań” w Pogorzałej Wsi- nazwa zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 206 625,00 zł, która została w całości wykorzystana. Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla osób bezdomnych z terenu miasta i gminy Sztum.
- Parafia Rzymskokatolicka Św. Anny w Sztumie – nazwa zadania „Zorganizowanie wigilii dla ok. 200 osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum” – kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 11.000,00 zł, która została w całości wykorzystana. Celem spotkania była integracja osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców miasta i gminy Sztum ze środowiskiem społecznym. Z uwagi na obostrzenia związane z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 i rosnącą liczbą osób zakażonych nie zorganizowano wspólnego spotkania wigilijnego. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane we współpracy Parafii św. Anny w Sztumie z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie oraz Parafią św. Andrzeja Boboli w Sztumie poprzez przygotowanie i przekazanie paczek żywnościowych osobom potrzebującym i samotnym.

- Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski – nazwa zadania: „Międzynarodowy Dzień Białej Laski i 70-Lecie PZN” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Celem zadania była integracja osób niewidomych i słabowidzących.
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd Rejonowy Sztum – nazwa zadania - „Wyjazd do teatru w Elblągu dla członków PZERil O/Rejonowego w Sztumie” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania w wysokości 2000,00 zł (kwota wykorzystana 1000,00 zł). Realizacja zadania polegała na zorganizowaniu wyjazdu do teatru w Elblągu w dniu 14 listopada 2021 roku na spektakl pt. „Plotka”.
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów „LABUNTUR ANNI” – nazwa zadania „Sztumski Dzień Seniora- 2021” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Głównym celem projektu była integracja środowiska senioralnego w mieście i gminie Sztum, w tym również ochrona i promocja zdrowia.
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów „LABUNTUR ANNI” - nazwa zadania „Prowadzenie Klubu Senior+ AMATOR” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 127 000,00 zł (kwota wykorzystana 126 389,50 zł). Zadanie polegało na udostępnieniu infrastruktury oraz organizacji zajęć pozwalających seniorom na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie ich w działania na rzecz środowiska lokalnego. Jednocześnie działalność Klubu Senior+ „AMATOR” polegała na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontariackich na rzecz innych.

Natomiast w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi **w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum** Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

- Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji wyniosła 12 000,00 zł (kwota wykorzystana wyniosła 11 720,00 zł). W ramach zadania Stowarzyszenie

zorganizowało cztery wyjazdy, które miały na celu kształtowanie pozytywnych postaw pozwalających na pozostanie w abstynencji, a także integrację wewnątrzrodzinną. We wszystkich wyjazdach organizowanych przez Stowarzyszenie w 2021 roku udział wzięło 25 osób.

- Parafia Rzymskokatolicka św. Anny w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 1 000,00 zł. W ramach zadania zorganizowano pieszą wycieczkę na Jasną Górę. W trakcie trwania pielgrzymki zostały przeprowadzone 3 konferencje o tematyce uzależnień, zdrowego stylu życia oraz pomocy osobom uzależnionym. W pielgrzymce uczestniczyło 35 osób.
- Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Propagowanie idei trzeźwościowych na terenie Miasta i Gminy Sztum poprzez organizację „Dnia Trzeźwości” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 3 000,00 zł. W ramach zadania odbyły się różne konkurencje sportowe, zajęcia plastyczne. W festynie uczestniczyło 80 osób.
- Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Zantyr” w Sztumie - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 44 200,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnorodnych formach dla 250 dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.
- Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 7 800,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów piłki nożnej, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum. W zadaniu udział wzięło 90 osób.
- Klub Sportowy Czernin - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów

profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 18 000,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów piłki nożnej, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum. Ponadto zorganizowano weekendowy obóz sportowy i 2 wyjazdy na mecz Lechii Gdańsk. W ww. zajęciach udział wzięło 100 osób.

- Regionalne Stowarzyszenie Prometeusz Zajezierze - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 8 700,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono: zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z grami planszowymi, utworzono Mobilną Bibliotekę Komiksów oraz gier w czasie pandemii, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z uczestnictwem w sesjach PRG, organizacja Dnia Gier Planszowych. W zajęciach wzięło udział 75 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.
- Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 4 800,00 zł. Zadanie polegało na zorganizowaniu Weekendu z piłką oraz Turnieju Mikołajkowego. W zajęciach wzięło udział 150 osób.
- Stowarzyszenie Monar w Malborku – nazwa zadania Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych i ich rodzin – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000,00 zł. W ramach zadania prowadzone były spotkania indywidualne poprzez poradnictwo dla osób zagrożonych narkomanią oraz uzależnionych od narkotyków i alkoholu, a także dla ich rodzin. Prowadzone były również spotkania grupowe dla osób uzależnionych/eksperymentujących z narkotykami i alkoholem i współuzależnionych. W spotkaniach indywidualnych wzięło udział 36 osób, natomiast w spotkaniach grupowych 19.

8. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA I GMINY SZTUM, A TAKŻE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Na terenie miasta i gminy Sztum działa od 2013 roku **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie**, która realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. W skład Komisji wchodzi 5 osób, w tym m.in. przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, Komendy Powiatowej Policji w Sztumie, Sądu Rejonowego w Kwidzynie oraz Grupy AA „Nadzieja” w Sztumie. W 2021 roku odbyły się 73 posiedzenia, w tym 17 posiedzeń grupowych. Na 56 posiedzeniach Komisji w 2021 roku uczestniczyło 39 osób na 51 zaproszonych, których motywowano do abstynencji i leczenia nałogu. Dodatkowo od marca 2021 roku w każdy wtorek odbywały się dyżury członka GKRPA w Punkcie Konsultacyjnym „Krokus” przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dyżury te były przeznaczone dla osób chcących uzyskać informacje na temat zakresu wsparcia i pomocy świadczonej przez GKRPA w Sztumie.

Ponadto od 2016 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonuje również **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**. Celem współpracy interdyscyplinarnej w ramach powołanego Zespołu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W 2021 roku odbyły się 4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 1 wyjazdowe posiedzenie do Aresztu Śledczego w Starogardzie Gdańskim. Ponadto Zespół powołuje grupy robocze w celu podjęcia działań zmierzających do zweryfikowania pozyskanych informacji oraz zaproponowania działań na rzecz pozytywnej zmiany sytuacji rodzinnej. Na spotkania grup roboczych stawiały się osoby stosujące przemoc w rodzinie, jak i osoby dotknięte przemocą w rodzinie. W 2021 roku w 277 posiedzeniach grup roboczych brali udział pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, pedagodzy szkolni, dzielnicowi, psycholog

oraz kuratorzy zawodowi. W roku 2021 roku wszczęto 91 procedur „Niebieskie Karty”, zaś zakończono 59.

Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie przez cały 2021 rok kierowali osoby dotknięte przemocą w rodzinie oraz osoby zagrożone przemocą w rodzinie do **Lokalnego Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepiępstwem w Sztumie**. Od 12 września 2019 roku Punkt działał przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie w siedzibie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie. Oferował on bezpłatną pomoc prawną i mediacyjną, psychologiczną i psychoterapeutyczną oraz materialną dla pokrzywdzonych m.in. w wyniku przemocy domowej.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w terminie od 22 lutego 2021 roku do 26 lutego 2021 roku włączył się w obchody w ramach **Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepiępstwem**. Celem akcji było zwiększenie dostępności oferty specjalistycznej pomocy osobom/rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej. Dyżury w ramach ww. akcji pełnili pracownicy oraz psycholog MGOPS.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przy współpracy z Komitetem Społecznym Shoebox w Poznaniu w miesiącu marcu 2021 roku przekazał 20 kobietom z terenu miasta i gminy Sztum doświadczających przemocy w rodzinie zestawy kosmetyków w ramach **projektu ShoeBox**.

W 2021 roku pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zainicjowali oraz zaprosili do współpracy szkoły i przedszkola z terenu miasta i gminy Sztum, których uczniowie wykonali prace oraz hasła w nawiązaniu do **Światowego Dnia Sprzeciwu Wobec Bicia Dzieci**. Celem działania było kształtowanie pozytywnych postaw w społeczeństwie poprzez uświadczenie jak ważne jest reagowanie na zjawisko przemocy oraz interweniowanie w sytuacjach krzywdzenia dziecka. Akcja służyła również informowaniu o alternatywnych, względem bicia, form wychowania i wzmacniania pozytywnej komunikacji.

Pracownicy MGOPS w Sztumie już po raz szósty ubrani w żółte koszulki z napisem „Woda-tak. Alkohol – nie. Kampania STOP FAS” w 2021 roku włączyli się w akcję **Światowego Dnia FAS** przekazując do Szpitala Polskie S.A. w Sztumie oraz Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej FEMINA w Sztumie profilaktyczne materiały edukacyjne o szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, oraz nt. FAS. Z uwagi na działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19 nie przeprowadzono w 2021 roku pogadanek czy spotkań edukacyjnych dot. konsekwencji spożywania alkoholu w ciąży.

W 2021 roku pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie również zaprosili do współpracy w ramach akcji **Sztumski Głos Profilaktyki** szkoły z terenu miasta i gminy Sztum. Uczniowie wykonali prace oraz hasła w nawiązaniu do ww. akcji. Celem akcji była integracja uczniów w działaniach na rzecz bezpieczeństwa publicznego oraz spotkanie się ludzi pomocnych dla innych, potrafiących wspólnie działać, by chronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami. Wszystko po to, aby narkotyki, alkohol i przemoc nie zabierały wolności życia dzieciom i osobom dorosłym.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku włączył się również do kampanii społecznej pn. **„Biała Wstążka”** na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – mężczyźni przeciwko przemocy wobec kobiet. MGOPS zwrócił się z prośbą do wszystkich mężczyzn o przyłączenie się do akcji pozwalającej na podnoszenie świadomości społecznej w zakresie problemu stosowania przemocy w rodzinie, poprzez symboliczne umieszczenie symbolu kampanii, tj. „Białej Wstążki” w mediach społecznościowych, jak również propagowanie akcji w gronie znajomych.

W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 w 2021 roku nie była możliwa realizacja zaplanowanego działania mającego na celu profilaktykę zdrowego trybu życia – „Sztumskiego Spotkania Profilaktycznego – Krokusy”.

9. WNIOSKI, POTRZEBY I REKOMENDACJE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest jednym z najważniejszych ogniw polityki społecznej, gdyż skierowana jest do osób zagrożonych i wykluczonych społecznie. Odbiorcami oferowanego wsparcia i pomocy są osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji egzystencjalnej i nie posiadają zasobów, możliwości czy umiejętności samodzielnego ich przezwyciężenia. Dokonana analiza za 2021 rok pokazuje, iż liczba świadczeniobiorców pozostaje na tożsamym poziomie, zaś osoby i rodziny z terenu miasta i gminy Sztum korzystające z pomocy społecznej wymagają intensywniejszego i wielowymiarowego wsparcia odpowiadającego na złożoność dotyczących ich problemów i trudności. W związku z powyższym odpowiedzią na istniejące i pojawiające się potrzeby jest ciągłe dążenie do zwiększania i poszerzania wachlarza oferowanego wsparcia pozwalającego z jednej strony na zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców miasta i gminy Sztum, a z drugiej na ich usamodzielnianie w codziennym funkcjonowaniu.

Do najważniejszych wniosków należą:

- W 2021 roku przyznano świadczenia 568 mieszkańcom miasta i gminy Sztum. **Świadczenie z pomocy społecznej** w 2021 roku przyznano 401 rodzinom, które liczyły 868 osób. Aż 52% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. Jednocześnie w 2021 roku z pomocy w formie pieniężnej skorzystało ponad 61% świadczeniobiorców, zaś w formie niepieniężnej 44%. W związku ze wzrostem liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych oraz dominującą liczbą osób korzystających długotrwale z pomocy społecznej należy zabezpieczyć środki finansowe na pomoc materialną i niematerialną kierowaną do grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- Najczęstszymi **przyczynami udzielania pomocy** i wsparcia były ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Powyższe dane jednoznacznie wskazują kierunek działań i odbiorców wsparcia w zakresie pomocy społecznej, co skorelowane jest z zachodzącymi zmianami demograficznymi, tj. starzeniem się społeczeństwa, które boryka się z problemami zdrowotnymi. Jednocześnie kolejną przyczyną korzystania z pomocy w 2021 roku była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Wobec powyższego konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, adresowanych do osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych.

- Osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób przyznawane były **usługi**. W 2021 roku usługi opiekuńcze zapewniono 41 osobom, zaś ich koszt wzrósł, co spowodowane było wzrostem kosztu jednostkowego świadczenia usług. Ponadto w 2021 roku realizowano wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, którym objęto 14 osób. Powyższe wskazuje, iż wsparciem w formie usług objętych zostało prawie 10% świadczeniobiorców. Utrzymująca się charakterystyka odbiorców pomocy społecznej wskazuje na konieczność dalszego zabezpieczenia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług w miejscu zamieszkania, w szczególności w zakresie wsparcia specjalistycznego.
- W 2021 roku przyznano łącznie 348 **świadczeń w formie pieniężnej**, tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe. Przedstawiona analiza wskazuje, iż priorytetową potrzebą, która była zaspokajana przez instytucje pomocy społecznej w 2021 roku, była wypłata środków finansowych z przeznaczeniem na zakup ciepłego posiłku. Natomiast pomoc w formie zasiłków stałych objęła w zdecydowanej większości osoby samotnie gospodarujące (80%). Ponadto główną przyczyną udzielanej w 2021 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż pomoc w formie pieniężnej kierowana jest do osób znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Prognozy wskazują, iż zabezpieczenie w kolejnych latach środków na wypłatę zasiłków celowych i okresowych powinno pozostać na tożsamym poziomie. Natomiast środki na wypłatę świadczenia w formie zasiłku stałego, w związku z podwyższeniem od 1 stycznia 2022 roku kryterium dochodowego, powinny zostać zwiększone.
- **Wsparciem w formie niepieniężnej** w 2021 roku objęto łącznie 250 osób. Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były posiłki (70% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek

w szkole i w domu”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (94%). Spadek liczby przyznanych świadczeń w formie posiłków skorelowany jest z podejmowanymi działaniami mającymi na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19, tj. zamknięciem placówek oświatowych. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż w znacznej mierze formy niepieniężne kierowane są do rodzin, m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny. Powyższe warunkowane jest również klasyfikacją przyczyn udzielanej pomocy, tj. dysfunkcjami rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, które wyznaczają kierunek podejmowanych działań. Narastające problemy w rodzinach, w tym związane również ze zdalnym nauczaniem i brakiem zabezpieczenia potrzeb dzieci poza domem, w znacznym stopniu wpływa na konieczność intensyfikacji pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi. Powyższe potwierdza również wzrost liczby dzieci, które zabezpieczone zostają w pieczy zastępczej.

- W 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował również **zadania zlecone gminie** w formie świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego 500+ oraz funduszu alimentacyjnego.
- W celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców miasta i gminy Sztum w 2021 roku podejmowano szereg **innowacyjnych działań mających na celu wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania**. Do głównych form wsparcia należą usługi Telemedycyny, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz opieki wytchnieniowej dla faktycznych opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Z usługi Telemedycyny polegającej na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia czy bezpieczeństwa w 2021 roku skorzystało 18 osób, w tym 8 osób skorzystało z nowoczesnego urządzenia II generacji. Ponadto w 2021 roku nadal realizowano innowacyjną formę wsparcia w postaci asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, z której skorzystało 7 osób. Natomiast z wytchnienia od codziennego trudu sprawowania opieki nad osobami z niepełnosprawnościami w 2021 roku skorzystało 5 opiekunów. Dokonane analizy oraz prognozy wskazują na zapotrzebowanie wśród lokalnej społeczności na usługi w zakresie asystentury i opieki wytchnieniowej. W związku z powyższym należy podejmować działania w celu rozwoju ogólnodostępnych form wsparcia dla osób

niepełnosprawnych i ich opiekunów oraz zabezpieczenia w tym zakresie środków finansowych.

- W związku z zagrożeniami związanymi z rozprzestrzenieniem się w 2021 roku choroby zakaźnej COVID-19 MGOPS w Sztumie podejmował **dodatkowe działania** w celu zapobiegania i minimalizowania negatywnych skutków pandemii. Jednym z działań była realizacja Programu „Wspieraj seniora” w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów, dzięki któremu osoby w wieku powyżej 70 roku życia uzyskały niezbędną pomoc, m.in. w formie zakupu niezbędnych produktów lub wykupieniu recepty. Ponadto na podstawie umowy z Bankiem Żywności w Tczewie zapewniono wsparcie 357 osobom najbardziej potrzebującym w formie artykułów żywnościowych (ok. 19 760 kg) w ramach PO PŻ Podprogram 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Zarówno wsparcie w formie zakupów, jak i rozdysponowanie żywności dla ww. rodzin realizowane było przez pracowników MGOPS w Sztumie.
- Na terenie miasta i gminy Sztum w roku 2021 funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej. W katalog placówek funkcjonujących **w ramach zasobów instytucjonalnych** Miasta i Gminy Sztum wchodzi placówki oferujące wsparcie seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego, a także punkty konsultacyjne. Szeroki wachlarz udzielanego wsparcia pozwala w znacznej mierze zaspokoić potrzeby osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Dokonana analiza wykazała, iż posiadane zasoby instytucjonalne pozwolą w 2022 roku w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców miasta i gminy Sztum.
- **Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie** stanowi 28 pracowników, z czego 32 % stanowili pracownicy socjalni. Podlegające ciągłym zmianom prawo, wprowadzanie nowych zadań dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (zarówno pracowników socjalnych, jak i administracyjnych) wymaga od ww. osób nieustannego zwiększania posiadanych kompetencji zawodowych. W związku z powyższym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie umożliwia każdemu pracownikowi rozwój zawodowy poprzez finansowanie lub

współfinansowanie różnych form podnoszących i wzmacniających kwalifikacje zawodowe.

- Ważnym celem pomocy społecznej jest zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Celowi temu Ośrodek podporządkowuje swoje wszelkie działania wychodząc poza standardowe wsparcie oraz wykorzystując możliwości zewnętrzne, przede wszystkim dostępne środki krajowe oraz unijne. W 2021 roku zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Sztum. Efektem realizowanych **projektów i przedsięwzięć** było objęcie wsparciem blisko 2200 osób, na co wydatkowanych zostało 485 100,21 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (77 % ogólnych wydatków).
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w celu zaspokojenia wszelkich zgłaszanych potrzeb przez osoby korzystające ze wsparcia i pomocy podejmuje **współpracę na zasadzie partnerstwa**, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Efektem nawiązanej i realizowanej w 2021 roku współpracy jest szeroki katalog wsparcia skierowany do osób i rodzin z terenu miasta i gminy Sztum, w szczególności osób starszych i niepełnoprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych poprzez nawiązanie współpracy z 13 organizacjami. Ponadto współdziałanie różnych podmiotów umożliwiło również w 2021 roku realizację wielu przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowego trybu życia.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie stale poszukuje optymalnych, a zarazem innowacyjnych rozwiązań, by wyeliminować bądź zmniejszyć bariery osób alienowanych od społeczeństwa. Stara się zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym podejmując w tym celu działania zmierzające do usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem. Szczególnie istotne jest dalsze rozwijanie wachlarza wsparcia świadczonego przez specjalistów w miejscu zamieszkania, a także podejmowanie innowacyjnych działań

zmierzających do usamodzielniania, nie zaś do uzależniania mieszkańców miasta i gminy Sztum od systemu pomocy społecznej.

Dokonana analiza za 2021 rok potwierdza specyfikę grupy odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, w której dominują osoby starsze, długotrwale chore i niepełnosprawne. W związku z powyższym konieczna jest intensyfikacja działań w zakresie rozwoju ich potencjału, zainteresowań i motywowanie do samorealizacji. Jednocześnie przy planowaniu budżetu na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, należy zwrócić szczególną uwagę na konieczność aktywizacji osób powyżej 60 roku życia, wzrost nakładów na usługi w miejscu zamieszkania i wsparcie opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami, a także potrzebę zapewnienia całodobowej opieki osobom jej wymagającym. Jednocześnie należy kontynuować wsparcie na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, które pozwoli im na prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, a także na pozostanie dzieci w rodzinach biologicznych. Dodatkowym wyzwaniem, przed którym staje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, jest podejmowanie zintensyfikowanych działań względem osób dotkniętych przemocą, jak również osób ją stosujących, a także osób uzależnionych m.in. od urządzeń elektronicznych.

Realia dotychczas świadczonej pomocy i wsparcia zostały zweryfikowane w trudnej dla wszystkich sytuacji związanej z rozprzestrzenieniem się choroby zakaźnej COVID-19, co stanowiło wyzwanie również w zakresie organizacji i funkcjonowania systemu pomocy społecznej. MGOPS w Sztumie wdrożył nowe rozwiązania, które pozwoliły zabezpieczyć potrzeby osób i rodzin najbardziej potrzebujących. Wyzwaniem, któremu należało sprostać, było również zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom udzielającym wsparcia, zmiana systemu pracy, wzmocnienie metod i narzędzi pracy socjalnej. Dzięki podjętym działaniom, modyfikacji dotychczasowego systemu pracy i wdrożeniu dodatkowych form wsparcia MGOPS w Sztumie zrealizował założone cele. Powyższe pokazuje, iż Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wychodzi naprzeciw wyzwaniom i zmianom w zakresie polityki społecznej oraz dąży do ciągłego podnoszenia jakości świadczonej pracy, także w trudnym czasie pandemii.

Sprawozdanie sporządzone za 2021 rok odzwierciedla działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz jednostek współpracujących w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. W 2022 roku kontynuowane będą dotychczas realizowane działania oraz podjęte zostaną nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych. Z pewnością jednym z podstawowych kierunków działań jest rozwijanie zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Natomiast nieodzownym elementem skutecznej, efektywnej i nowoczesnej pomocy społecznej jest budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych.